

680

Roľnícka komora
Prievidza
1942-1947

Inventár

680

Prievidza 1965

Okresný archív Prievidza v Bojniciach

ROĽNÍCKA KOMORA

PRIEVIDZA

/ HKP /

1942 - 1947

INVENTÁR

Spracovala

Olga Ivaničková

Prievidza 1965

Ú v o d

Začiatok činnosti Roľníckej komory - oblastnej úradovne v Prievidzi sa datuje podobne ako i v iných okresoch na Slovensku od 1.11.1942. Bola zriadená v zmysle zákona č. 130/1942 zo dňa 2.7.1942. Na ňu prešla celá pôsobnosť poľnohospodárskych oddelení okresných a župných úradov a Zemedelskej rady, poprípade exponovaných kancelárií Zemedelskej rady. Podrobne ju určilo nariadenie č. 194 zo dňa 11.9.1942. Všetky návrhy a iné záležitosti týkajúce sa poľnohospodárstva v obvodoch notárskych úradov boli notári povinní riešiť cestou roľníckej komory. Každý mesiac museli podávať oblastnej úradovni podrobné situačné zprávy o celkových pomeroch v obvode.

Členstvo v roľníckej komore bolo povinné pre všetkých majiteľov, držiteľov a arendátorov poľnohospodárskej pôdy, od ktorej sa platila pozemková daň. Jej nadriadeným orgánom bola Roľnícka komora - ústredná úradovňa v Bratislave. V období celého trvania Roľníckej komory v Prievidzi sa vystriedali v jej vedení dvaja predsedovia: prvým bol inž. Fedor Maškin /do 1946/, druhým Daniel Kaliský.

Zaniká 15. augusta 1947, t.j. dňom kedy nadobúda účinnosť zákon č. 145 Zb. o organizácii roľníkov Československej republiky, ktorý odhlasovalo 10. júla Ústavodarné národné zhromaždenie a za vrcholnú organizáciu slovenského roľníctva stanovilo Jednotný sväz slovenských roľníkov /JSSR/. Všetka pôsobnosť prechádza na novozriadenú úradovňu JSSR so sídlom tiež v Prievidzi.

Okresný archív prevzal fond roľníckej komory v roku 1954. Hrubo ho usporiadal vtedajší archivár Michal Tulík. Ďalšie presnejšie usporiadanie fondu spojené so skartáciou previedli v roku 1955 Jozef Bilčík a Marek Cellary. Fond je následkom vojnových udalostí hodne torzovitý.

Zachované spisy sú usporiadané podľa pôvodného registra-túrneho systému a uložené v piatich kartónoch, sprístupnené pôvodnými podacími protokolmi zvlášť ku každému ročníku spisov a indexom vedeným priebežne za celé obdobie existencie úradovne. Z malého množstva materiálu, ktorý sa zachoval z činnosti tejto organizácie sú najdôležitejšie mesačné zprávy za každú obec v okrese,

ktoré poskytujú jasný obraz hospodárskych pomerov v každom roku trvania roľníckej komory. Ďalej sa tu nachádzajú písomnosti o rôznych akciách poriadaných oblastnou úradovňou, ktoré napomáhali k zveľaďovaniu poľnohospodárstva v okrese, rôzne personálne záležitosti, štatistické hlásenia a iné.

Inventár k fondu vypracovala vo februári 1965 archivna pracovníčka Olga Ivaničková.

I n v e n t á r

I. Spisový materiál

A. Registratúrne pomôcky

Inv.č.	N á z o v	Časový rozsah	Číselné rozpätie
1.	Podací protokol	od 4.9. 1942	1-109
2.	Podací protokol	1943	1-1526
3.	Podací protokol	1944	1-1103
4.	Podací protokol	1945	1-599
5.	Podací protokol	1946	1-1213
6.	Podací protokol	do 15.9.1947	1-1715
7.	Index k podaciemu protokolu	1942 - 1947	

B. Spisy

8.	1942	1-104	1
----	------	-------	---

Nastúpenie inž. Fedora Maškina na miesto vedúceho oblastnej úradovne Rolníckej komory /RK/ v Prievidzi; prejednanie umiestnenia kancelárie oblastnej úradovne RK v Prievidzi; záloha RK v Bratislave na zriadenie oblastnej úradovne RK v Prievidzi; prijatie Juraja Sobotu za kancelárskoho pomocníka do oblastnej úradovne RK; dodatok inštrukcií RK v Bratislave o vybavovaní agendy príslušnou oblastnou úradovňou; oznámenie notárskym úradom v okrese o zriadení RK v Prievidzi, ktorej prešla celá pôsobnosť poľnohospodárskych oddelení župných úradov a Zemeľskej rady, po-

prípade exponovaných kancelárií Zemeľskej rady; meno-
slov majiteľov ornej pôdy, ktorých výmera dosahuje vyše
70 ha a ktoré podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva sú
povinní pestovať od roku 1942/1943 ozimnú repku; situačné
zprávy o hospodárskych pomeroch za 11. a 12. 1942 z jedno-
tlivých notárskych úradov v okrese; výmer Župného úradu
v Nitre k vyvlastňovaciemu pokračovaniu pozemkov potreb-
ných na stavbu dielne a skladišťa pre Antona Vrba z Prievi-
dze, výrobcu nábytku; režijný rozpočet oblastnej úradovne
RK v Prievidzi na rok 1942.

9.

1943

1-1516

1

Smernice pre účtovnú a pokladničnú agendu oblastnej úra-
dovne RK; situačné zprávy o hospodárskych pomeroch za
rok 1942 a neskôršie v roku 1943 z jednotlivých notárskych
úradov v okrese; záloha na réžiu oblastnej úradovne RK na
prvý štvrtrok 1943; vymenovanie členov a náhradníkov da-
ňových komisií z notárskych úradov v okrese; inštrukcie
RK v Prievidzi k podávaniu situačných zpráw o hospodár-
skych pomeroch v jednotlivých obvodoch notárskych úradov;
odmenenie inž. Fedora Maškina predsedu RK v Prievidzi za
mimoriadnu činnosť pri krmovinárskej akcii Ministerstva
hospodárstva v roku 1942; Smernice k prevádzaniu jarnej
osivovej akcie pre rok 1943 a jej uskutočnenie; ceny poľ-
nohospodárskych produktov; menovanie Štefana Surového, zäs-
tupcu vládneho obce Prievidza za člena daňovej komisie pre
obvod Daňovej správy v Prievidzi a menovanie členov z jedno-
tlivých notariátov okresu; Určenie obvodov čistiacich o-
sivových staníc v okrese; organizačný štatút RK; pre-
vádzanie štepárskych náukobehov v obciach vo februári
1943; trhové zprávy o hydine a hydínových článkoch; jar-
ná osivová akcia; odborné ocenenie pozemkov vyvlastňovaných
k priemyselným účelom firmy Karpátie oblastnou úradovňou
RK; program porady miestnych družín poľnohospodárskeho
združenia a roľníckych kurzov, ktorá sa konala 4.3.1943;
menovanie inž. Viktora Mongolovského, úradníka RK za pred-
sedu tržnej komisie pre dobyčtie trhy v obci Prievidza;

personálne a vecné vybavenie oblastnej úradovne HK v Prievidzi; zveľaďovacia akcia v chove drobných hospodárskych zvierat; štvrťročné hlásenie o cenách poľnohospodárskych produktov; organizovanie chovu hodvábnika v roku 1943; prehľad dennej odbornej tlače prinášajúcej zprávy o situácii poľnohospodárstva v zahraničí v rôznych odvetviach; exkurzia úradníkov HK v Nemecku za cieľom poznania hospodárskych pomerov v tejto krajine; žiadosť miestnej organizácie Hlinkovej slovenskej ľudovej strany v Cigli o pridelenie ornej pôdy pre výsadbu zemiakov a iných plodín; zpráva o činnosti oblastnej úradovne HK v Prievidzi od 1.1. do 20.5.1943; výpočty výrobných hodnôt poľnohospodárskych produktov; ohodnotenie obecného mlyna v Podhradí; menoslov poľnohospodárskych odborníkov v obvode HK v Prievidzi; ošetrovanie ovocných stromkov proti chorobám a škodcom; distribúcia jarného osiva; návrh na menovanie členov a náhradníkov daňovej komisie na V. funkčné obdobie 1943/1954; návrh na vybavenie oblastnej úradovne HK v Prievidzi po personálnej a vecnej stránke.

10.

1944

4-1505

2

Popis lesného majetku Jozefa Krubla Homôľka - Lomy v obci Horná Ves; propagačná výstavka kukurice v Prievidzi; výročná zpráva o činnosti HK v Prievidzi za rok 1943; menoslov hlavných podnikov určených na schôdzi Hlinkovej slovenskej ľudovej strany v Prievidzi 29.1.1944 ako usporiadateľov jubilejných osláv 5. výročia oslobodenia; menoslov statkárov z okresu Prievidza; zpráva o priebehu a výsledku prednášok o používaní rašeliny; negatívna zpráva o škodách spôsobených živelnými pohromami v 1944; záloha na réžiu na III. štvrťrok 1944 oblastnej úradovne HK v Prievidzi; zpráva inž. Fedora Maškina zo služobnej cesty o prehliadke veľkostatkov v okrese a o potrebe ozimného osiva; štatistika odberateľov umelých hnojív v okrese; úprava pre oblastnú úradovňu pre prípad nariadenia evakuácie; vyúčtovanie jarnej osívovej akcie v roku 1944; zoz-

nam žiadateľov petroleja, ktorým ho prideli oblasťná úradovňa RK; menoslov príjemcov odborných ovocinárskych knížiek v okrese; hlásenie o situácii v obecných ovocných školkách v obciach okresu; kandidáti na menovanie členov daňovej komisie pre okres Prievidza; letné sčítanie bravčového dobytku a drobných poľnohospodárskych zvierat; distribúcia jarných krmív v roku 1944; súpisy poľnohospodárskeho majetku a prenajatých obecných pozemkov; zpráva o činnosti RK zostavená pre 6. zasadnutie poradného sboru predsedu RK, konané 20.6.1944.

11.

1945

12-554

2

Rozdelenie jesenného osiva pre obce oslianského a račického notariátu; záloha na vecnú réžiu v sume 3 000,- pre oblasťnú úradovňu RK po príchode nemeckých vojsk a pri presťahovaní kancelárie; hlásenie RK v Prievidzi ústrednej úradovni RK v Bratislave o nebezpečenstve v neobrobení pozemkov v notariátoch Handlová, Tužina, Nitrianske Pravno a Kľačno pre všeobecnú evakuáciu nemeckého obyvateľstva z týchto notariátov do Nemecka; vyúčtovanie režijných záloh RK za rok 1943; žiadosť inž. Fedora Maškina o oslobodenie od opevňovacích prác, ktoré prevádza nemecké vojenské veliteľstvo v okolí Prievidze a nariadilo nastúpiť všetkým mužom od 15 do 60 rokov; nariadenie RK v Prievidzi všetkým notariátom o ochrane ovocných stromov proti škodcom a chorobám; opatrenia RK v Prievidzi k starostlivosti o riadne obrobenie pôdy na jar 1945; žiadosť nedožerského notára o oslobodenie roľníctva od vykonávania opevňovacích prác pre zanedbávanie ochrany ovocných stromkov a obrábania pôdy na jar 1945; prevádzanie zveľaďovacích ovocinárskych prác v okrese; prihlásenie sa inž. Fedora Maškina predsedu RK v Prievidzi do služieb Povereníctva Slovenskej národnej rady pre poľnohospodárstvo a pozemkovú reformu / v spise je i vyplnený dotazník a hlásenie o stave úradovne /; hlásenie Fedora Maškina o obnovení činnosti RK v Prievidzi po ústupe Nemcov a obsadení tunajšieho územia Červenou armádou a o jej stave; situačná zpráva o hospodárskych pomeroch v jednotlivých mesiacoch v roku 1945 z notárskych

úradov v okrese; hlásenie stavu osivových čistiacich staníc v obvode RK v Prievidzi; odelenie oblastnej úradovne RK v Prievidzi od oblastnej úradovne RK v Topoľčanoch rozhodnutím ústrednou úradovňou RK v Bratislave z 27.7.1945, č. 1449/1945 prez., dakeď tieto úradovne boli spojené; menovanie členov a náhradných členov licenčnej komisie; zastupovanie vedúceho úradníka RK v Topoľčanoch Valentína Kullu počas mimoriadnej vojenskej služby, inž. Fedorom Maškinom vedúcim úradníkom oblastnej úradovne RK v Prievidzi; menoslov vojnou poškodených roľníkov, ktorí sú prihlásení na osivo; dodržiavanie predpisov zákonného článku XII/1894 a nariadenia č. 8000/1894 o poľných hájnikoch a poľnej polícii; zistenie škôd spôsobených vojnovými udalosťami v poľnohospodárstve v bystričianskom a pravnianskom notariáte; ceny ovocných stromkov v štátnych ovocinárskych školkách; valné zhromaždenie Slovenskej ovocinárskej spoločnosti 17.10.1945 v Bratislave.

12.

1946

8-1213

3

Obmedzovania pasenia dobytku v lesoch; zostavovanie osevných plánov na rok 1946/1947; stanovy ovocinárskych družstiev; rozdeľovanie osiva na jarnú osivovú akciu v roku 1946; smernice RK v Bratislave k prevedeniu zveľaďovacej akcie v chove ošípaných; súpis poľnohospodárskych zvierat v obciach okresu; zaistovanie miestnosti pre oblastnú úradovňu RK v Prievidzi; situačné zprávy o hospodárskych pomeroch v jednotlivých mesiacoch roku 1946 za každý notársky úrad v okrese; rozhodnutie o podpore za škody spôsobené živými pohromami v Ráztočne; zpráva poverenika dr. Martina Kvetku o činnosti Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy od jeho utvorenia do konca februára 1946; nastúpenie Daniela Kaliského na miesto vedúceho úradu RK v Prievidzi na miesto inž. Fedora Maškina /preberanie agendy 15.5.1946/; prideľovanie kukurice na jar 1946; pokyny na prevádzkanie akcie zveľaďovania pastvín; odovzdanie agendy licenčnej komisie inž. Fedorom Maškinom novoustanovenému predsedovi tejto komisie Viliamovi Neubertovi; rozvrh

pestovania zeleniny v roku 1946; menovanie Štefana Flime-
la a Jozefa Mokrého za členov poradného sboru Sväzu hospo-
dárskych družstiev - expozitúra v Prievidzi. V spise je i
brožúra "Slovo k roľníkom o skladištných družstvách"; vyúč-
tovanie jarnej osivovej akcie v roku 1946; jesená osivová
akcia v roku 1946; odovzdanie úradu Sväz pasienkových spo-
ločenstiev úradu HK v Prievidzi z dôvodov služobného prelo-
ženia úradníka Sväzu pasienkového spoločenstva v Prievidzi
Jozefa Vrchovského do Košíc; prejednávanie trestnej veci
proti inž. Fedorovi Maškinovi, Pavlovi Ďurovčíkovi a inž.
Metodovi Belllovi obvinených zločinom sprenevery v úrade
a iné.

13.

1947

32-1678

3-5

Žiadosť Jána Škandíka a spol. z Kocúrian o premenu lesnej
kultúry na oráčinu; menovanie členov a zástupcov okresnej
komisie pre VI. funkčné obdobie; čistiace stanice v okrese
a smernice pre čistenie a morenie osiva na jar 1947; ú-
pravy osevného plánu v okrese; súpis hospodárskych zvierat
k 1.1.1947; štatistika o výmere pôdy a osevu poľnohospo-
dárskych plodín; akcia nákupu zľavnených umelých hnojív;
riadni a náhradní členovia do rozhodčej komisie pri Okres-
nom úrade ochrany práce z okresu Prievidza; priznanie pod-
pory roľníkom z Nitrianskeho Pravna za škody spôsobené ži-
velnou pohromou; obežník Povereníctva pôdohospodárstva a
pozemkovej reformy k prevádzaniu náboru pracovných poľno-
hospodárskych síl do českých zemí; zoznam pripravovaných
telekomunikačných stavieb v okrese; pridelovanie kukuri-
ce k jarnej osivovej akcie v 1947; Menoslov uchádzačov o
oštravský liadok z Bystričian; smernice Povereníctva pô-
dohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave o spôsobe
sušenia krmovín; zoznam skladov Sväzu hospodárskych druž-
stiev v okrese; propagovanie elektriny v poľnohospodárstve;
prihlášky na zľavnený nákup umelých hnojív v jarnom období
1947 vymenovaných roľníkov z jednotlivých obcí okresu.

O s o b n ý r e g i s t e r

Bella Metód inž. 12

Neubert Viliam 12

Ďurovčík Pavol 12

Sobota Juraĵ 8

Surový Štefan 9

Flimel Štefan 12

Vrba Anton 8

Vrchovský Jozef 12

Kaliský Daniel 12

Krubl Jozef 10

Kulla Valentín 11

Kvetka Martin dr. 12

Škandík Ján 13

Maškin Fedor inž. 8-12

Mokrý Jozef 12

Mongolovský Viktor inž. 9

Miestny register

Bratislava 8, 11-13

Bystričany 11, 13

Nemecko 9, 11

Nitra 8

Nitrianske Pravno 11, 13

Cigeľ 9

Oslany 11

Handlová 11

Homôlka - Lomy , les 10

Horná Ves 10

Podhradie 9

Prievidza 8-13

Kľačno 11

Kocúransy 13

Košice 12

Račice 11

Ráztočno 12

Lomy - Homôlka, les 10

Topoľčany 11

Tužina 11

V e c n ý r e g i s t e r

Akcie

- krmovinárska 9
- osivové 9, 10, 12, 13
- zveľaďovacie 9, 12
 - pastvín 12
- armáda červená 11

Brožúry 12

Ceny 9

- Daňová správa Prievidza 9
- dielne stolárske 8
- dobytok 10, 14

- Elektrizácia poľnohospodárstva 13
- evakuácia 10, 11
- exekúcia 9

- Hájníci poľní 11
- Hlinkova slovenská ľudová strana /HSĽS/ 9, 10
- hnojivá umelé 13

Chov ho

- hodvábnika 9
- ošípaných 12

Komisie

- členovia 9
- daňové 9, 10
- líčenčné 11, 12
- náhradníci 9
- rozhodčie 13
- tržné 9

knižky ovocinárske 10

krmivá

- jarné 10
- sušenie 13

kultúry lesné 13

kurzy roľníkov 9

Majetky

- lesné 10
- poľnohospodárske 10

Ministerstvo hospodárstva 8, 9

mlyny 9

Naukobehy štepárske 9

notárske úrady 8, 9, 11

Obyvateľstvo - evakuácia 11

odborníci poľnohospodárski, 9

Okresný úrad ochrany práce v Prievidzi 13

osev 13

osivo

- jarné 11, 12
- zimné 10

oslavy 5. výročia oslobodenia 10

Pohromy živelné 10, 12, 13

podniky - zoznam 10

pôda

- obrobenie 11
- orná 9
- výmery 13

polícia poľná 11

poľnohospodárske produkty 9

pomery hospodárske 8, 9, 11, 12

poškodení vojnou 11

Povereníctvo poľnohospodárstva a pozemkovej reformy 11, 12, 13

pozemky prenajaté 10

práce

- opevňovacie 11
- ovocinárske 11

prednášky k 10

produkty poľnohospodárske 9

Rašelina - používanie 10

roľníci 11, 13

Roľnícka komora /RK/ v Prievidzi

- agenda 9
- exekúcia do Nemecka 9
- inštrukcie 8, 9
- oblasťná úradovňa 8, 9, 10
 - činnosť 9, 10, 11
 - odčlenenie od RK Topoľčany 11
 - umiestnenie 8
- odmeny 9
- predseda 8, 9, 10
- veci personálne 8, 9, 12
- ústredná úradovňa 11
- zariadenie 8, 9, 11, 12

rozpočty 8

Sbor poradný 10, 12

sily pracovné v poľnohospodárstve 13

sklady 8

Slovenská ovocinárska spoločnosť Bratislava 11

Slovo k roľníkom o skladištných družstvách - brožúra 12
služba vojenská 11
stanice čistiace, osivové 9, 11, 13
stanovy ovocinárskych družstiev 12
statkári 10
stavby telekomunikačné 13
strana Hlinkova slovenská ľudová 9
stromky ovocné 9, 11
Sväz hospodárskych družstiev /SHD/ 12, 13
Sväz pasienkových spoločenstiev v Prievidzi 12

Škodcovia 9
škody 10, 11, 12, 13
školky ovocné 10, 11
štatúty organizačné 9

Tlač odborná 9
trestné veci 12
trhy dobytčie 9

Udalosti vojnové 11
ústup Nemcov 11

Veliteľstvo vojenské 11
veľkostatky - prehliadka 10
výroba nábytku 8
výstavka kukurice v Prievidzi 10
vyvlastňovanie pozemkov 8, 9

Zemедelská rada 8
združenie poľnohospodárske 9
zločin sprenevery 12

zprávy

- situačné 8, 9, 11, 12

- trhové 9,

- výročné 10

zvieratá poľnohospodárske 10, 12, 13

Župné úrady 8

